

Děkan Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné
prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D.

SLEZSKÁ UNIVERZITA

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINÉ

Oponentský posudek habilitační práce

Název práce: *Finanční stabilita bankovního sektoru a možnosti jejího posuzování*

Autor práce: *Ing. Lukáš Pfeifer, Ph.D.*

Publikováno: *NAVA Plzeň, 2020, 204 s. ISBN 978-80-7211-585-3*

Oponent: *prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D.*

Habilitační práce byla předložena v souladu s §72, odst. 3, písm. c) zákona č. 111/1998 Sb. jako tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky. Kniha byla vydaná v nakladatelství s vědeckou redakcí, byla recenzována významnými odborníky a vykazuje všechny formální náležitosti monografie.

Kniha komplexně popisuje problematiku finanční stability v bankovním sektoru s důrazem na makrobezpečnostní politiku a její nástroje. Makrobezpečnostní politika je sama o sobě relativně novou součástí hospodářské politiky, před níž stojí celá řada výzev. Tato oblast je navíc intenzivně spojena s průběžným zaváděním mezinárodních předpisů a jejich implementací do národních politik. Právě od roku 2021 jsou platné nové rámce makrobezpečnostní politiky CRD V / CRR II. Celkově lze regulaci bankovního sektoru považovat za neustále bobtnající oblast, neboť každá finanční krize je následována zaváděním nových, rozsáhlejších, podrobnějších a složitějších pravidel a předpisů. Jednou z velice diskutovaných otázek současné regulace je například možnost stanovit rizikové váhy respektive rizikovost aktiva na základě standardizovaného přístupu nebo pomocí přístupu založeného na interních modelech, který zpravidla vede k nižší rizikové váze, nižšímu kapitálovému požadavku a zároveň podporuje procykličnost finančního systému, což je zásadní pro finanční stabilitu. Na všechny tyto problémy a mnohé další publikace upozorňuje, proto je možné ji hodnotit jako velice aktuální a tematicky vhodně zaměřenou. Svým zaměřením rovněž vyplňuje mezeru v nabídce česky psaných odborných publikací.

Monografie je rozčleněna do osmi kapitol včetně úvodu a závěru. Na úvod navazuje druhá kapitola, která je věnována úvěrovému a likviditnímu riziku, jež jsou určující pro finanční stabilitu tradičního bankovního systému.

Pozornost je věnována také makrobezpečnostní politice a regulatorním požadavkům. Třetí kapitola pojednává o současných problémech regulace bankovního sektoru a modelech nastavení rizikových vah a opravných položek. Ve čtvrté kapitole se pozornost přesouvá již na makrobezpečnostní politiku, její institucionální ukotvení a systémové riziko. Pátá kapitola popisuje nástroje makrobezpečnostní politiky a zaměřuje se především na kapitálové rezervy, načež navazuje šestá kapitola zaměřená na požadavky na pákový poměr, kapitál a způsobilé závazky. Sedmá kapitola je reflexí prvotních kroků a reakcí hospodářské politiky včetně finanční regulace na první vlnu koronavirové pandemie. Celkově lze strukturu publikace považovat za vhodnou a promyšlenou. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a celkově tak monografie působí jednotně a uspořádaně.

Po všeobecném zhodnocení tématu, obsahu a struktury bych rád vyzdvihl několik dílčích aspektů, které na monografii Dr. Pfeifera oceňuji.

- Kniha je zaměřena především na deskripci současného stavu, který je ovšem zasazen do širšího časového rámce a ukazuje tak vývoj problematiky regulace, mikrobezpečnostní a makrobezpečnostní politiky v čase. Tento přístup zajistí publikaci dlouhodobou využitelnost a aktuálnost.
- V této souvislosti oceňuji zejména kapitulu 6, která se zabývá plánovanými změnami regulatorního rámce, vzájemnými interakcemi jednotlivých nových požadavků a výzvami z toho vyplývajících.
- Velmi zdařile jsou v publikaci popsány a vysvětleny klíčové parametry finanční stability, členění rizik, jejich měření a jejich vzájemný vztah (úvěrové, likviditní, systémové včetně cyklické a strukturální složky).
- Důležité a dobře uchopené je upozornění na problematické aspekty jako je přístup IRB, jeho procykličnost a propojení se zaváděním účetního standardu IFRS 9.
- Velmi ilustrativně je uchopena a vysvětlena problematika finančního cyklu, jeho odlišnosti od hospodářského cyklu a z toho vyplývající implikace pro finanční stabilitu a makrobezpečnostní politiku.

Na druhé straně publikace vykazuje také některé nedostatky případně nevyužitý potenciál ke zkvalitnění.

- V úvodu monografie by bylo žádoucí více rozpracovat důležitost problematiky, motivaci pro napsání monografie a dát knize jasný příběh. Kniha by si rovněž zasloužila podrobnější specifikaci jejího přínosu a odlišení od existujících publikací.
- Deskriptivní styl monografie často připomíná učebnice. Uvítal bych, kdyby byl text v mnohem větší míře doplněn shrnutími či výsledky výzkumu, zejména pak výzkumu habilitanta. Významně by se tak podpořil odborný či vědecký charakter monografie.
- V podobném duchu bych doporučoval zařadit do textu více mezinárodních srovnání, čímž by se primární zaměření na české podmínky a realie dostalo do širšího kontextu.
- Jako nepřilíš zdařilé hodnotím zařazení poslední kapitoly věnované přijatým opatřením po nástupu pandemie koronaviru. Vzhledem k době zpracování kapitola přináší spíše popis

situace před pandemií a výčet opatření přijatých na počátcích epidemie. Nedošlo ovšem již na jejich zhodnocení s dostatečným časovým odstupem, což by právě publikace charakteru monografie (není to aktuální policy note nebo reseach working paper) vyžadovala a co bylo v jiných kapitolách dodrženo.

- V závěru by bylo vhodné jasněji identifikovat hlavní problémy a otázky, kterým byla v monografii věnována pozornost, zhodnotit plánované úpravy regulačního rámce a definovat doporučení pro makroobezřetnostní politiku případně další pilíře hospodářské politiky.
- Velmi špatně je monografie zpracována po technické stránce. V mnoha případech jsou obrázky a schémata nečitelné, autor dokonce obrázky někdy komentuje pomocí barev, které v černobílé reprodukci nejsou rozlišitelné. Vyskytuje se nejednotné formátování textu, neefektivní je velké odsazení nadpisů. Celkově by si publikace zasloužila mnohem pečlivější a profesionálnější přístup nakladatelství.
- Větší pozornost měla být věnována rovněž zpracování seznamu použité literatury, v němž se vyskytují rozdíly v citování jednotlivých studií, není dodržen zcela jednotný citační styl. Několik nesouladů se vyskytuje i mezi citacemi v textu a bibliografickými údaji uvedenými v seznamu referencí.

V rámci obhajoby by autor mohl zodpovědět následující dotazy:

1. Jak byste definoval hlavní odborný a vědecký přínos publikace?
2. Jak byste s určitým časovým odstupem hodnotil opatření přijatá na počátku koronavirové epidemie na jaře 2020, zejména pak rozpuštění proticyklické kapitálové rezervy a uvolnění opatření omezující rizika na nemovitostním trhu?

Celkově mohu konstatovat, že předloženou habilitační práci považuji za vědeckou publikaci splňující odborné a do potřebné míry i formální požadavky. Habilitační práci Ing. Lukáše Pfeifera, Ph.D. proto doporučuji k obhajobě.

V Karviné, 25/08/2021

prof. Ing. Daniel Stavárek, Ph.D.